

RIIHI-hankkeen tilinpäätös: Etelä-Pohjanmaan resurssiviisaaan liiketoiminnan edistämistä monipuolisesti

2.2.2026

Vihreä siirtymä muokkaa vahvasti myös eteläpohjalaisten yritysten arkea. Vaikka kiertotaloussiirtymän käytännön toteuttaminen yhdistetäänkin usein yritysten ratkaisuihin, ei siirtymän toteuttaminen ole ainoastaan yritysten vastuulla. Kyseessä on systeeminen muutos, joka edellyttää poliittista ohjausta, kunnallista päätöksentekoa, tukea yritysten kehittämiseen ja kuluttajilta kestäviä kuluttamispäätöksiä. Näitä ainakin nyt alkuun.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun toteuttama RIIHI – Resurssiviisaat verkostot Etelä-Pohjanmaalla -hanke kokosi vuosina 2023–2025 alueen yritykset, kunnat ja kehittäjäorganisaatiot sekä konkreettisesti että kuvainnollisesti samojen pöytien ääreen rakentamaan yhteistä ymmärrystä kiertotalouden mahdollisuuksista ja käytännön ratkaisuista alueella. Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa osaamista ja tukea yritysten kestävän liiketoiminnan kehittämistä sekä lisätä yhteistyötä. Tätä tavoitetta varten hankkeessa tehtiin toimenpiteitä, kehitettiin työkaluja ja osallistettiin kohderyhmiä hyvin monipuolisesti. Lopputuloksena hankkeelle etukäteen asetetut tavoitteet joiltakin osin jopa ylitettiin.

Tukea tehokkaaseen yritysten tukemiseen

Etelä-Pohjanmaalla on kattava määrä toimijoita, jotka tukevat yrityksiä milloin missäkin kehittämistarpeessa. Monitahoisena ilmiönä kiertotalouden tukemiseen löytyi kuitenkin useita haasteita, joista päällimmäisenä hanketta suunniteltaessa tunnistettiin kehittäjätoimijoiden osaamisen ja tiedon puute, tukitoimintojen väliset kuilut sekä haasteet tunnistaa tehokkaita tukitoimia ja eri toimijoiden rooleja.

Hankkeessa koottiin ensimmäistä kertaa Etelä-Pohjanmaan yrityksiä ja asukkaita osallistava laaja kokonaiskuva kiertotalouden nykytilasta ja sen kehittämistarpeista. Selvitystyöhön osallistui kaikkiaan 44 aluekehittäjää, 18 yritystä sekä 368 asukasta (/ työntekijää / kuluttajaa), jotka toivat esiin näkemyksiään alueen vahvuuksista ja haasteista. Massiivinen määrä kerättyä tietoa koottiin yksiin kansiin ja julkaistiin selvityksessä Askeleita kiertotalouden edistämiseksi Etelä-Pohjanmaan aluetoimijoille, mikä auttaa niin alueen kehittäjätoimijoita kuin yrityksiäkin tunnistamaan oleellisia kehittämistarpeita tulevaisuudessa. Selvityksen perusteella julkaistussa 9 artikkelin sarjassa luotiin katsaus eteläpohjalaisen kiertotalouden menestysreseptin aineksiin.

Aluekehittäjien kiertotalousosaamista kasvatettiin toimijoiden rooleja selkeyttävässä työpajasarjassa, jonka lopputuloksena syntyi sekä yrityksiä että aluekehittäjiä palveleva Etelä-Pohjanmaan yritystoimijakartasto-kokonaisuus. Se sisältää kartaston lisäksi myös RIIHI Tutkan ja 4 pk-yrityksen palvelupolkuesimerkkiä. Yritystoimijakartaston rakentamiseen osallistui yhteensä yli 30 aluekehittäjäorganisaatiota. Palvelupolkujen rakentamisessa puolestaan on hyödynnetty yhteensä 18 yrityksen konkreettisia tarpeita sekä SEAMKin muissa hankkeissa, kuten erilaisissa työkalupiloteissa syntyneitä kokemuksia. Kokonaisuus auttaa yrityksiä tarttumaan tarjolla oleviin tukipalveluihin erilaisissa kehittämistarpeissa.

Julkisten toimijoiden ja kuntien roolia hankkijoina kehitettiin Riihi-hankkeessa

Julkisten toimijoiden ja kuntien rooli myös hankkijoina koettiin tärkeäksi: lähes 40 kunta- ja organisaatioedustajaa syvensi osaamistaan siitä, miten hankinnoilla voidaan vauhdittaa kestäviä ratkaisuja alueella. Työpajojen materiaalit, opit ja keskustelut on tiivistetty Kestävän julkisen hankinnan oppaaksi.

Tilaisuuksista saatu palaute oli erittäin myönteistä, ja osallistujat kokivat, että RIIHI tarjosi käytännönläheisiä oivalluksia ja verkostoja kehittämisen tueksi. Käytännön kokemusta hanke tarjosi toteuttamalla alueen kuntien kanssa kaksi kestävän hankinnan demonstraatiota, joiden kokemukset, materiaalit ja asiakirjat on julkaistu malleina kestävästä tavarahankinnasta ja palveluhankinnasta.

Tilaisuuksia ja työkaluja yritysten

kehittämistyöhön

Kerätyn tiedon pohjalta SEAMKin asiantuntijat rakensivat yhteistyössä yritysten kanssa konkreettisia työkaluja ja toimintamalleja, joilla yritykset voivat kehittää kestävää liiketoimintaansa. Hankkeessa kehitettiin digitaalisia ratkaisuja, kuten interaktiivinen, karttapohjainen RIIHI Kompassi -selvitys, ja siihen liittyvä kokonaisuus. RIIHI Kompassi on selvitys, jonka avulla voidaan hahmottaa eteläpohjalaiset toimiala- ja teollisuuskeskittymät sekä näistä koostuvien yritysten kiertotalous- ja yhteistyökyvykkyydet. RIIHI Kompassi palvelee yrityksiä myös työkaluna, jonka avulla ne voivat tunnistaa muun muassa omia kehittämistarpeitaan ja potentiaalisia yhteistyökumppaneita.

Ilmastotyöhön hankkeessa on rakennettu RIIHI Hiilari. Se on pk-yrityksille suunnattu hiilitiekartta, joka auttaa yrityksiä oman toimintansa ja nykytilansa perusteella suunnittelemaan ja toteuttamaan omaa ilmastotyötään. Kartturi ohjaa yrityksiä jäsentämään tarvittavan kehityspolun strategiasta käytäntöön siten, että yrityksen toiminta ja johtaminen on tulevaisuuskestävämpää.

Hanke toi yhteen laajan ja monipuolisen joukon toimijoita. Hankkeessa järjestetyt työpajat, webinaarit ja verkostoitumistilaisuudet kokosivat yhteensä 48 yritystä ja vahvistivat ymmärrystä siitä, että toimialojen välinen yhteistyö on keskeistä kiertotalouden mukaisen liiketoiminnan rakentamisessa.

Katseet tulevaan

Yhteinen TKI-työ eri sidosryhmien kanssa tuotti myös uusia avauksia tuleville vuosille. Hankkeessa tunnistettiin jatkokehittämisen tarpeita ja ideoitiin niiden pohjalta esimerkiksi uusia hankesuunnitelmia, joista kaksi on jo saanut myönteisen rahoituspäätöksen. Näiden suunnitelmien tavoitteena on edelleen tehostaa materiaalien hyödyntämistä, vahvistaa kiertotalouden mukaisten tuotteiden ja palveluiden kehittämistä sekä kasvattaa yritysten osaamista kiertotalouden mukaisissa liiketoimintamalleissa ja niiden kaupallistamisessa.

Vaikka hanke päättyy, sen tulokset ja opit ovat vasta alkua. RIIHI on vahvistanut alueen yritysten ja kehittäjätahojen välistä luottamusta ja sitoutumista yhteiseen tekemiseen. Samalla se on lisännyt ymmärrystä eri toimijoiden rooleista ja vastuista. Etelä-Pohjanmaan kehittämiselle ja kiertotaloussiirtymälle on tärkeää, että näitä rooleja tunnistetaan. Eri osapuolten tulee tietää, että kuka tekee ja mitä sekä kuka auttaa ja missä vaiheessa. Kokonaisvaltainen ymmärrys yritysten kehityspolusta ja tarpeista sen eri vaiheissa on tärkeä askel kohti selkeämmin koordinoitua kiertotalouden edistämistä koko maakunnassa.

Krista Mäki
SEAMK

Heli Hietala
SEAMK

Heikki Punkari
SEAMK

Kirjoittajat työskentelevät SEAMKissa projektipäällikköinä ja asiantuntijoina